

Fra Marko Oršolić, taj lucidni promatrač vremena i angažirani intelektualac pod habitom, jedno je od najsvjetlijih lica savremene Bosne i Hercegovine. I rodoljub i domoljub, a nadasve čovjekoljubac. Čudo u našem tragičnom i premalo sretnom vremenu!

U samostanu bosanskih franjevaca, zapravo redodržavi (Bosni Srebrenoj), u Tolisi, usred posavskihmeraja do nedavno je svoje ovozemaljske dane provodio fra Marko Oršolić. U moje sjećanje fra Marko ulazi kao jedan od onih vitezova (namjerno ih častim ovim insignijskim oznakama rijetke dostojanstvenosti, pa time i dragocjenije!) kojima mogu, bar pisanjem, odati priznanje za njihovo čovjekoljublje, domoljublje i, što je za mene najvažnije, oštroumlje! A fra Marko je maneken svake od ovih, u ovom vremenu, zasigurno, čudesnosti...

Ko je zapravo osoba koja rjeđe nosi fratarski habit, a češće ležernu građansku odoru?!

Oršolić je potpuno netipičan bosanski franjevac, a apsolutno netipičan katolički svećenik. Obrazovan ne samo za južnoslavenske prilike potpuno netipično, na najprestižnijim katoličkim i europskim učilištima, ali u isto doba braneći magistarske rigorozne iz oblasti marksizma, Oršolić je na prečacosvojio srca Sarajlija, koji, inače ne daju ni jednom nesarajliji carte blanche povjerenje. Postao je, a značajno je i to kazati i ostao (!!!) ljubimac građana Sarajeva. Ovaj franjevac koji je mnogima mnoga i mnogo dobra učinio kako u ratu, jednako i u miru, vrlo često bio je oponentan pojedincima u Katoličkoj crkvi.

Nikada nije krio niti tajio da je najboljim prijateljem bio (i, naravno, ostao!) pravoslavnim popovima i hodžama. Nedavno, u jednoj sarajevskoj kafani priča ugledni novinar, potvrđivan jednako u printanom i radijskom novinarstvu, anegdotu o Marku Oršoliću, a prisjećam se da sam i sâm, tada nedopustivo mlad, prisustvovao događaju iz ove anegdote.

Kada je Savez komunista mijenjao ime u Socijaldemokratsku partiju BiH, sazvaio je tadašnji lider bh. komunista, Nijaz Duraković, umne glave partijaca, ali i pojedinih nepartijaca u gradu Sarajevu, da kažu šta o toj metamorfozi partije misle. Mnogo je tu, da prostite dragi čitaoci bilo šupljiranja, ali i danas se pamti i prepričava da je bosanski franjevac, Marko Oršolić, jedini (!!!) rezolutno kazao i branio čisti obraz bosanskih i hercegovačkih komunista, ne ustežući se kazati da je bilo grešaka, ali da je SK BiH učinio više dobrih stvari nego loših, pa je zaključio: ...I Boga mi, ne znam zašto biste mijenjali ime partije!?

Oršolić nikada nije krio da je u duši ljevičar, ili, što je možda tačnije, da nikada nije u političkom smislu podnosio desnicu.

Imao sam sreću da prisustvujem promociji Oršolićeve briljantne studije o fašizmu. I to nećete slutiti gdje i kada. Na Palama, tek nekoliko godina poslije Dejtonskim sporazumom okončane krvave agresije na Bosnu i Hercegovinu, agresije komandovane i vođene upravo iz toga mjesta ponad Sarajeva. Fra Marko, to čudo u fratarskom habitu, odabrao je upravo epicentar zla, da tu promoviše svoju dubinsku studiju fašizma, pa i onog srbo-četničkog.

Ni kada ga je zdravlje izdavalo ovaj angažirani svećenik, angažiran kako bi to trebali činiti svi božji službenici, nije prestao putovati, agitujući za mir i dobro, što je i temeljno poslanje franjevačkog reda, a što, nažalost, ne čine mnogi, svrstavajući se nerijetko na stranu klerofašista.

Fra Marko, ta dobra i pitoma posavska ljudina, oštromna i vrhunski obrazovana, stalno radi na gradnji mira, na zajedništvu bosanskom i hercegovačkom.

I kada je nakon bosanskog ratnog karakazana Svetlana Broz zamijenila totalitarni i fašistoidni Miloševićev beogradski stratum za stradalničko Sarajevo, došavši u Bosnu da traži dobre ljude u vremenu zla (kako će Brozova unuka kasnije nazvati svoju knjigu svjedočanstvenih proza), prvi koji joj je pružio ruku prijateljstva i ljudskog povjerenja bio je fra Marko Oršolić.

U bosanskoj istoriji franjevci su bili jedan od njenih najsvjetlijih dijelova, uostalom usred bh. rata Alija Izetbegović je dao jednu od svojih ponajboljih izjava: Ko puca u bosanskog fratra puca u Bosnu.

Fra Marko Oršolić, to čudo od čovjeka, bio je i ostaće amblematski znak da franjevci uistinu u svim (ne)vremenima slijede sintagmu svojeg postanja: MIR i DOBRO!

Danas, kad s ponosom zapisujem svoje razmišljanje o čudesnosti jednog čovjeka na priliku fra

Marka Oršolića, prisjećam se stotina susreta sa čovjekom koji je uvijek najjednostavnijim, svima razumljivim rečenicama ispisivao modernu povijest franjevačkog reda.

Fra Marko Oršolić, taj lucidni promatrač vremena i angažirani intelektualac pod habitom, jedno je od najsvjetlijih lica savremene Bosne i Hercegovine.

I rodoljub i domoljub, a nadasve čovjekoljubac.

Čudo u našem tragičnom i premalo sretnom vremenu!

(Portal Tačno net, **Gradimir Gojer**)